

เทศน์เช้า วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ตั้งใจฟังธรรม เวลาฟังธรรม เวลาคนไปเกิดต่างประเทศ เวลาฟังธรรมขึ้นมา เทวดามาฟังธรรมหลวงปู่มัน บอกมาจากเยอรมัน มาจากนี้ เขาว่ามาได้อย่างไร ระยะเวลามันไกลมาก ระยะเวลาไกลมาก แต่ทางของหัวใจมันไม่มีระยะเวลาไง แค่อะเอียดแขนงนี้ถึงแล้ว นี่พูดถึงเวลาโลกของจิตวิญญาณนะ ถ้าโลกของจิตวิญญาณมันเคลื่อนไหวได้รวดเร็วขนาดนั้น

นี่ก็เหมือนกัน เรื่องของหัวใจๆ วันนี้วันพระ วันพระขึ้นมา เรื่องของหัวใจ พระพุทธศาสนาสอนเรื่องของความรู้สึก เรื่องของหัวใจนี้ ถ้าใจของคนมีคุณธรรมขึ้นมา ในครอบครัวมีแต่ความสุข มีความร่มเย็นเป็นสุขทั้งนั้นนะถ้าหัวใจร่มเย็น

ถ้าหัวใจมันเร่าร้อนใจ จะมีความสุขในวัดดูขนาดไหนมันก็มีความสุขของมัน ทีนี้พอคนเราเกิดมามันก็ต้อง ถ้าทางโลกเขาบอกว่ามีการแข่งขัน การแข่งขันนะ ทางทุนนิยมบอกแข่งขันเพื่อความเจริญความงอกงาม เพราะการแข่งขันมันต้องมีการค้นคว้ามีการวิจัย ถ้าการวิจัยอย่างนั้นมันทำให้โลกเจริญๆ ใจ คำว่า “โลกเจริญ” นะ ถ้าโลกเจริญมันก็แข่งขัน แข่งขันกันจนมีความทุกข์ความยาก แข่งขันกันจนขาดหวังกันนะ

แต่ถ้ามันมีน้ำใจต่อกัน คุณ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ไม่มีกำมือในเรานะ แเบตลอค พยายามสั่งสอน แล้วสั่งสอนตั้งแต่ระดับของท่าน ระดับของคนที่ไม่มีความปัญญาไง ระดับคนที่มีความปัญญาขึ้นมา เรื่องอริยสัจ สอนเรื่องอริยสัจ เรื่องปัญญาภายใน ถ้าเรื่องปัญญาภายใน ปัญญาภายใน ปัญญาที่เกิดจากภายในเพราะมันจับถึงความรู้สึกของเรา มันจับถึงความทุกข์ความยากของเราไง แล้วความทุกข์ความยากของเรามาจากไหน ความทุกข์ความยากเรามาจากไหน

โดยทางโลก ความทุกข์ความยากก็มาจากความขาดแคลนไง เพราะเราขาดแคลนข้าวของเงินทองเราถึงมีความทุกข์ความยาก ก็แสวงหาข้าวของเงินทองขึ้นมาเพื่อจะให้มันมีความสุขไง

ถ้ามีความสุขขึ้นมา พอมีข้าวของเงินทองขึ้นมา มันครบบริบูรณ์ขึ้นมาแล้วมันก็หาความสุขไม่เจอใจ ถ้าความสุขอย่างนั้นความสุขเพราะความเข้าใจผิดใจ ความเข้าใจผิดคืออะไร ความเข้าใจผิดก็คืออวิชา อวิชาเพราะสิ่งนี้มันรู้กันได้

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาสอนถึงระดับของอนุพัทธพิกขา เรื่องของท่าน เรื่องของท่าน เรื่องของการเสียดละ การเสียดละเพื่อเปิดประตูหัวใจของเราเข้ามา ถ้าเปิดประตูหัวใจของเราเข้ามา หัวใจมันเปิดขึ้นมาได้ มันมีน้ำใจกันไปหมดใจ วันพระผู้ประเสริฐประเสริฐในหัวใจดวงนี้

เวลาเราพูด ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เห็นตถาคตคือเห็นหัวใจของเรานี่ไง ถ้าเห็นหัวใจของเราแล้วนะ มันสงบร่มเย็นนะ มันอยู่ที่ไหนมันก็อยู่ของมันได้ แต่ถ้ามันหาของมันไม่เจอ เราก็แสวงหา แสวงหาเพราะอะไร เพราะเราก็มีบุญกุศลไป

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ไป เกิดมาพบพระพระพุทธศาสนาไป พระพุทธศาสนาสอนถึงความสุขๆ เราก็ตระครุบความสุขกันใจ คุณติ เวลาทางโลกเขาไปทำบุญกัน ขอให้รำขอให้รวย

ขอให้รำขอให้รวย เอ็งก็ต้องเห็งโหลโคลย้อยต่อไป ถ้าขอให้รำขอให้รวยนะ แต่ถ้าขอให้มีความสงบเห็นธรรม ขอให้มีความสุขความสงบในหัวใจของเรา มันจะทุกข์มันจะยากขนาดไหน เราก็ปากกัตตีนถีบของเรา แต่ให้หัวใจของเราร่มเย็นเป็นสุข ถ้าให้หัวใจร่มเย็นเป็นสุขมันต้องมีสติ คุณติ คนในทางโลก เด็กมันสมาธิสั้นสมาธิยาวมันยังมีปัญหาเลย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามีสติแล้วพยายามควบคุมดูแลหัวใจของเรา ถ้าควบคุมดูแลหัวใจของเราใครจะเยาะใครจะเย้ย ใครจะถากใครจะถาง มันยิ้มๆ ถ้ามันจะเยาะมันจะเย้ย มันจะถากมันจะถางไอนั้นมันคนบ้า คนบ้ามันเยาะเย้ยถากถางเรา มันไม่ใช่คนดี

อ้าว! คนดี คนดีก็คือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คนดีก็คือหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มนต์ คนดีท่านอยู่ของท่าน ท่านอยู่ของท่าน เรามองทางโลก ทางโลกผู้ที่เข้ามาใหม่ เวลามาบวชเป็นพระขึ้นมาต้องนั้นหนเดียวๆ

โอโฮ! มันจะทำได้อย่างไร มันจะเป็นไปได้อย่างไร

โอ๊ย! ถ้าฉันคนเดียว โลกนี้กินข้าวคนละคนเดียวนะ โลกนี้เงินเหลือเฟือเลย นี่ไง ถ้าเราเอาครูบาอาจารย์ของเราเป็นแบบอย่างไง ถ้าเราเอาครูบาอาจารย์เป็นแบบอย่าง ถ้าทำได้ ถ้าทำได้ ถ้าคนมีสติมีปัญญามันทำได้ทั้งนั้นนะ ถ้ามีสติปัญญามันเริ่มตั้งแต่ควบคุมดูแลหัวใจของเรา ควบคุมดูแลหัวใจของเรานะ ไม่ใช่มีใครไปบังคับนะ ไม่มีใครมาเคี่ยวเข็ญนะ เราควบคุมดูแลหัวใจของเราเพราะเราพอใจ เราเห็นประโยชน์ข้างหน้าไง เราเห็นประโยชน์ของความทุกข์ความยาก แสวงหาขนาดไหน พยายามขนาดไหน มันก็ยังทุกข์ มันก็ยังเผลอนอยู่อย่างนั้นนะ สิ่งนี้มันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย

คนที่มียานาจนานะ ในทางธรรมๆ ถ้าทางธรรม ถ้าคนมียานาจนานาเขาประกอบการทำงานสิ่งใดเขาจะประสบความสำเร็จของเขา เพราะเขาทำของเขาма นี่คือนานาจนานาของเขา แต่ถ้าทางโลกเขาทำวิจัย เราต้องทำให้ได้แบบนั้น ทำให้ได้แบบนั้น แต่มันมองข้ามเรื่องของกรรมของคนไปไง เรื่องของกรรมคือจังหวะและโอกาส ยานาจนานาคือจังหวะและโอกาส เขาเกิดมาพอดี เขาเกิดมาสมควรแบบนั้น เราเกิดมา เราเกิดมาแล้วมันขาดมันแคลนของเรา นี่คือนานาจนานา

ถ้าทำสิ่งใดถ้าประสบความสำเร็จ เขาบอกว่า พระพุทธศาสนาไม่ได้ปฏิเสธความร่ำรวย

ก็ไม่ได้ปฏิเสธไง ถ้าร่ำรวย คุณติ เศรษฐีธรรมๆ ถ้าเศรษฐีทางโลกก็เศรษฐีทางโลก ถ้ามีธรรมในหัวใจของเขาด้วย สิ่งนั้นจะเป็นประโยชน์ อนาคตบิณฑกเศรษฐีไปนิมนต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา มีเงินมีทอง เอาเงินไปซื้อที่สร้างเขตวันให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย ถ้าเขามีเงินมีทองของเขา ก็เพื่อประโยชน์กับเขา ขนาดพระเจ้าเซต เจ้าเซตวันเขายังงงนะ เขาเป็นเจ้าของที่ดิน เขาควรจะได้ประโยชน์ เขายังได้แค่ขอส่วนร่วมนิดหน่อย

นี่ไง ถ้าคนที่มีสติมีปัญญาใช้ประโยชน์ได้มันจะใช้เป็นประโยชน์ไง แล้วใช้เป็นประโยชน์แล้วสิ่งนั้นมันจะมาเสริมสร้างยานาจนานาบารมีของตน ยานาจนานาบารมีของตนร่วมโพธิ์ร่วมไทร เป็นที่พึ่งอาศัยของสัตว์โลก เป็นที่พึ่งอาศัยของคน ถ้าเป็นที่พึ่งอาศัยของเขา ได้เป็นที่พึ่งอาศัยของเขา ถ้าคนที่มีสติมีปัญญานะ เพราะคนมันก็มีหลากหลาย เราช่วยเหลือเอื้อจानใครมันต้องมีสติปัญญาทั้งนั้นนะ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเรื่องปัญญาๆ ถ้าเรื่องของทานก็ต้องมีปัญญาของเราเพื่อเราจะเสียสละทานของเรา ถ้าเรื่องของสติ สติมันเป็นสติเฉยๆ เลย แต่ถ้าเรื่อง

ของปัญญาะ มีสติทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบแล้วมันจะเห็นแล้ว มันจะเห็นในใจของเรา วันพระๆ เราชวนขวายนกันมาทำไม เราชวนขวายนกันมาทำไม เราทุกข์เรายาก เราแสวงหาของเราที่ทุกข์ยากอยู่แล้ว ผู้ที่พวกพราหมณ์เขาบอกว่า ภิกษุ ภิกษุก็ทำนาสิ ภิกษุหากินเองสิ ภิกษุมาขอเขาทุกวันเลย

ภิกษุเห็นภัยในวัฏสงสารใช่ไหม ถ้างานของภิกษุก็งานที่ว่าใช้สติเป็นผล ใช้สมาธิเป็นเชื้อ ใช้ปัญญา เราก็ได้หัวใจของเราตลอดเวลานะ ถ้ามันได้ มันทำของมัน นี่งานของภิกษุ เวลานั้นกรบกับใคร รบกับกิเลสไง ถ้ารบกับกิเลสนะ ถ้ามันมีคุณธรรมในหัวใจขึ้นมา สิ่งนี้มันจะเจือจางกับสังคมได้ ถ้ามีผู้ทรงศีลทรงธรรมที่ไหน สังคมจะสงบสุข ถ้าสังคมสงบสุข

ทุกคนก็ต้องการแสวงหาทั้งนั้นนะ แล้วแสวงหาเงินหาทอง เราแสวงหาเพื่อเป็นความสุข แต่เราไม่เห็นเลยว่าสภาวะสังคมของเรา สภาวะในบ้านของเราที่มันมีความสุขๆ อันนี้มันมีค่ามาก มีค่ามากไง แล้วถ้าหัวใจมันร่มเย็นเป็นสุขละ หัวใจของเรามันร่มเย็นเป็นสุขใหม่ หัวใจของเรามันคืนรนทั้งนั้นนะ มันสงสัย มันสงสัย มันวิตกกังวล มันระแวงไปหมดละ มันไม่มีความสุขตรงไหนเลย แล้วเราแสวงหามา แสวงหามาก็เพื่อประโยชน์กับปัจจัยเครื่องอาศัย แต่ประโยชน์กับปัจจัยเครื่องอาศัย เรารักษาชีวิตนี้ไว้ไง ชีวิตนี้ กำเนิด ๔ อาหาร ๔ การกำเนิด ผลของการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันเป็นสังขจะเป็นข้อเท็จจริงของมันอยู่อย่างนั้น

แล้วคนที่ฉลาดขึ้นมา คนที่ฉลาด คนที่ฉลาด เรามีชีวิต มีชีวิตมันต้องอาศัยปัจจัยเครื่องอาศัยเพื่อดำรงชีวิต แล้วเรามีชีวิตแล้วเราไม่รักษาชีวิตนี้ เรามีปัญญาหรือ เรามีชีวิต เราก็ต้องอาศัยปัจจัยเพื่อดำรงชีวิต ดำรงชีวิตไว้ทำไม ดำรงชีวิตไว้ให้มันทุกข์ใจ ดำรงชีวิตไว้ให้กิเลสมันบีบใจ ดำรงชีวิตไว้เพื่อจะสู้กับมัน ถ้ามีสติมีปัญญามาขึ้นมาแล้วเอาแล้ว สิ่งที่น่าที่ หน้าที่ของเราหาปัจจัยเครื่องอาศัยเพื่อดำรงชีวิต สิ่งที่มีชีวิตมันต้องมีอาหารหล่อเลี้ยงมัน ถ้ามีอาหารหล่อเลี้ยงมันหล่อเลี้ยง เราก็หามา เราหามา หามาเพื่อดำรงชีวิต ถ้าดำรงชีวิตแล้ว เรามีสติปัญญาขนาดไหน เราจะสร้างประโยชน์แล้ว

ถ้าสร้างประโยชน์ ประโยชน์กับโลก แล้วประโยชน์กับเรา ถ้าประโยชน์กับเรา ประโยชน์กับเรามันเรื่องส่วนตัวเลย เวลาพระทำภารกิจเสร็จแล้ว ผู้ที่ทำสมาธิสมาบัติได้ก็ทำสมาธิสมาบัติ ผู้ที่ทำสมาธิได้ก็ทำสมาธิ ผู้ที่กำลังใช้ปัญญาอยู่ ใช้ปัญญา เข้าสู่เรือนว่าง เข้าสู่โคนไม้ เข้าสู่ต่างๆ พยายามค้นคว้าของเราสิ เวลาเรามีอยู่แล้ว

เวลาเราอยู่ทางโลกเราต้องการเวลา ต้องการอยากประพฤติปฏิบัติ เวลาบวชมาแล้วเวลา ๒๔ ชั่วโมง ๒๔ ชั่วโมงสำหรับพระกรรมฐาน พระกรรมฐานเวลา ๒๔ ชั่วโมงเลย คั่นกว่าหาคัตถู คั่นกว่าหากิเลสในใจของตน แล้วคั่นกว่าหากิเลสในใจของตนแล้วเราใช้สติปัญญาแยกแยะมัน ต่อสู้กับมัน เห็นไหม หน้าที่ของพระๆ ถ้าพระประเสริฐ ประเสริฐที่นี้ ถ้าที่นี้ประเสริฐ สมบัติของพระๆ ศิลและธรรมเป็นสมบัติของพระ

ถ้าสมบัติของโลก บุญกุศลเป็นสมบัติของโลก แต่สิ่งที่จะหาสมบัติสิ่งใดมาก็สมบัติมาเพื่อชาติเพื่อตระกูล แต่สมบัติของเรา สมบัติของเราละ ถ้าเป็นสมบัติของเรานะ จะไปไหนมันก็อบอุนหัวใจนะ คนเราจะเดินทาง คนเราจะต้องเดินทางมันต้องมีเสบียงทั้งนั้นนะ นี่ก็เหมือนกัน ถ้าคนมีบุญกุศล อย่างไรก็ดีแล้วแต่มันก็อบอุนในใจของตน คนที่ไม่มีสิ่งใดเลย ชีวิตนี้มาจากไหน ชีวิตนี้มันต้องพลัดพรากจากไป แล้วถ้าพลัดพรากจากไป เราเตรียมตัวอะไรของเราไว้บ้าง ศาสนาสอนเรื่องอะไรไว้บ้าง ศาสนาตอบโจทย์เรื่องชีวิตนี้ ชีวิตนี้มาจากไหน มาจากพ่อจากแม่ มาจากกรรม แล้วเกิดมาแล้วมีสติปัญญามากน้อยแค่ไหน ถ้ามีสติมากน้อยแค่ไหน มันก็วนอยู่ในโลกนั้นนะ ถ้าเวลามันแยกออกมาได้ แยกออกมาได้ก็จะพยายามทำของตน

ไม่ต้องไปห่วง ไม่ต้องห่วงว่าโลกมันขาดแคลน เราไปคนหนึ่งแล้วมันจะมีปัญหา ไม่มีหรือ ขาดแคลนอีก ๑๐ คนก็ไม่ใช่ปัญหา มันมีคนมาทดแทนตลอดแหละ แต่ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเป็นความจริงในใจสิ มันหาแสนยาก ถ้ามันหาแสนยาก

เวลาครูบาอาจารย์ท่านบอก หาเงินหาทองยังมีเลย ที่ไหนก็มี มันจะขนาดไหน ในคอ ในข้อมือมีทั้งนั้นนะ แต่หาครูบาอาจารย์จริงๆ สักองค์มันหาที่ไหน

เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมาแล้ว เวลาท่านแสวงหานะ เวลาแสวงหา คู้ติคนเจ็บไข้ได้ป่วยเขาพยายามหาหมอของเขา ใ้ฉันนี่ก็เหมือนกันนะ เวลาประพฤติปฏิบัติไปมันโดนกิเลสมันหลอก กิเลสมันทำให้งง กิเลสมันทำให้เสียเวลา กิเลสมันทำให้ผิดพลาด มันอยากจะหาคนบอก มันอยากจะหาคนบอก จะอยู่ไหนก็จะไป จะอยู่ไหนก็จะไป

สมัยหลวงปู่มั่นท่านอยู่เชียงใหม่ เวลาครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติดีด้น คั่นคั่นกันไป ขึ้นไปหาหลวงปู่มั่น ทำไม่คั่นคั่นขึ้นไปละ ทุกองค์ส่วนใหญ่แล้วจะคั่นคั่นขึ้นไปหาหลวงปู่มั่น สุดท้ายแล้วเวลาหลวงปู่เถี่ยท่านเล่าให้ฟังว่าหลวงปู่มั่นท่านเห็นแก่ศาสนาทายาท ท่านจะกลับภาคอีสาน เพราะกลับไปเอาหมู ท่านว่าอย่างนั้นเลย แล้วกลับไปก็ได้หมูจริงๆ ได้หมูได้คั้น

ขึ้นมา ไว้รักษา รักษาใช้หัวใจใจ รักษากิเลสตัดความทะยานอยากในใจของสัตว์โลกใจ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติแล้ว ผู้ที่ผ่านไปแล้วเขาจะเห็นช่องทางของมัน เห็นความหลอกหลอนของมัน เห็นความปลิ้นปล้อนของมัน

แล้วเวลาครูบาอาจารย์ท่านผ่านไปแล้ว ครูบาอาจารย์ทุกองค์ท่านจะพูดเลย ในโลกนี้ไม่มีอะไรน่ากลัวเท่ากับกิเลสในหัวใจของสัตว์โลก

กิเลสมันปลิ้นปล้อนนะ เวลาเราอยู่ด้วยกันในหมู่ในสังคม สังคมปลิ้นปล้อน เราก็ตีเสียใจนะ แต่เวลากิเลสมันปลิ้นปล้อนในใจของเราทำไมไม่เสียใจละ แล้วถ้าเสียใจแล้วมันอยู่ไหนละ ทุกคนตั้งใจเป็นคนดีหมดแหละ ทุกคนตั้งใจทำความเพียรทั้งนั้นนะ แต่ทำไมทำแล้วมัน ไม่ได้ผล ทำแล้วไม่ได้ผล มันเป็นเพราะอะไร

ธรรมะมีแต่จะส่งเสริมนะ สิ่งที่ยังไม่ได้ผล สิ่งที่ยังทุกข์ยากอยู่นี้เพราะกิเลสทั้งนั้นนะ ผัดวันประกันพรุ่ง ทำแล้วทำเล่า ทำแล้วไม่ได้ผล กิเลสทั้งนั้นนะ แล้วกิเลสของคน นี้ใจ อำนาจวาสนา ถ้าเป็นพระอรหันต์ต้องแสนกับ ถ้าเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย พระปัจเจกพุทธเจ้า มันต้องสร้างของมันมา พอมันสร้างสิ่งนั้นมา สร้างกำลังนั้นมา ถ้าสร้างสิ่งนั้นมา

นี่ใจ ที่ว่ากิเลสมันอยู่ไหน กิเลสมันอยู่ไหน เราอยากจะชำระล้างกิเลส ทุกคนอยากชำระล้างกิเลส แล้วก็สร้างภาพกิเลสกัน แล้วพอกิเลสแล้วก็จะไปฆ่ามัน นั้นนะกิเลสมันหลอก แต่ถ้ากิเลสจริงๆ มันจะย้อนกลับเข้ามา ย้อนกลับเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา ใจที่มันหงุดหงิดๆ อะไรมันหงุดหงิด แล้วหงุดหงิดที่ทำแล้วมัน ไม่ได้ผล ไม่ได้ผลเพราะอะไร

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ของเรามันต้องตัดทอนกำลังของมัน เวลาตัดทอนกำลังของมัน อดนอนอดอาหารมันเป็นพื้นฐานเลย ไม่ใช่เห็นโทษของมัน ไม่ใช่เห็นว่าปัจจัยเครื่องอาศัยนี้มันเป็นโทษ กิเลสเรามันเป็นโทษต่างหาก พอมองเข้าไปแล้ว โอ้โฮ! มันอยากได้อะไรดี อยากจะเอาอันนั้น อยากจะเอาอันนี้ ใหม่ๆ ที่ยังไม่ได้ตัดเกลยนะ

แล้วถ้าเราทอนมันตั้งแต่ตอนนั้นเลย อยากได้ ไม่เอา อยากได้ ไม่กิน อยากได้ ไม่ทำ ทำสิ่งที่ตรงข้ามกับมัน สิ่งตรงข้ามกับมันก็คือธรรมใจ มักน้อยสันโดษใจ เราไม่เพิ่มพูนกำลังของมันใจ ถ้ามีสติปัญญามันมีสติปัญญามาตั้งแต่ต้น

ไอนี้ยึดกระสอบเลย เสร็จแล้วบอกว่าไปนั่งสมาธิ นิ่งสัปหงกอยู่นั่น กระสอบเขาเอาไว้ใส่ข้าว กระเพาะเขาเอาไว้ใส่อาหารพอประทังชีวิต แล้วมีสติปัญญา รักษา รักษาอย่างนี้มันต้องมีสติปัญญา มีสติปัญญาเพื่ออะไร มีสติปัญญาเพื่อรักษาหัวใจนี้ไง

ถ้าหัวใจมันเริ่มละเอียดขึ้น มันภาวนาได้ง่ายขึ้น เวลาพุทธโรก็พุทธโรได้ชัดเจน เคนจงกรม นั่งสมาธิภาวนามันมีหลักมีเกณฑ์แล้ว แล้วถ้าจิตมันสงบเข้ามามันยังมีหัตถกรรม ถ้ามีหัตถกรรมวันนี้วันพระ ไปวัดไปวา ไช้ไปวัดไปวาเพื่อวัดหัวใจของเรา ข้อวัตรปฏิบัติ เพราะไปแล้วไปคบบัณฑิต ถ้าเราอยู่ของเรา เราก็คิดของเราคนเดียวของเรานั้นแหละ แต่ถ้าไปคบบัณฑิต คบหมู่คณะ ก็ชักชวนกัน มีทางออกอย่างไร ชักชวนกันละกิเลสละ ออย่าชักชวนกันนินทาคนอื่น ชักชวนกันทำคุณงามความดี แล้วเคนจงกรม นั่งสมาธิภาวนาของเรา แล้วมันจะละเอียดเข้ามา ฝึกหัด อย่างน้อยก็เป็นจรตนิสัย เราต้องการให้ลูกให้หลานของเราเป็นคนที่มีนิสัยดี

นี่ก็เหมือนกัน เราต้องการให้จิตใจของเรามันมีแนวทาง อย่างที่ได้เลยคือมันเคยภาวนา อย่างที่ได้เลยคือเคยฝึกหัด จิตที่ไม่เคยทำ ดุติ คนที่ไม่เคยเล่นอะไร ไม่เคยทำอะไร เขาก็ไม่เคยพอเขาได้เล่นได้ทำอะไรเขาก็รู้กติกาการเล่นการกระทำกีฬาชนิดนั้น จิตของเราไม่เคยประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ไม่เคยกระทำเลย มันก็จะไม่รู้ว่าการกระทำเป็นอย่างไร แล้วเวลาเขามาถาม เคนจงกรมอย่างไร นั่งสมาธิแบบใด

ทำไปเถอะ หัดทำเลย ฝึกถูกเดี๋ยวมันรู้ขึ้นมา เล่นกีฬาไม่เป็นก็ฝึกหัดเล่น ถ้าฝึกถูกเดี๋ยวเขาจะบอกวิธีการนี้เอง นี่ก็เหมือนกัน เรามาฝึกหัดภาวนา ถ้ามันจะไม่ได้สิ่งใดเลยมันก็ได้จรตนิสัย มันได้วิธีการกระทำ มันได้แนวทาง แล้วทำของเรา ทำของเรา ฝึกหัดของเรา เราทำของเราขึ้นมา ถ้ามันมีเหตุขึ้นมามันก็ต้องมีผลของมัน ไอนี้เหตุมันไม่มี มีแต่การคาดการณ์หมาย มีแต่ความต้องการ แต่มันไม่มี

แต่ถ้ามันมี ถ้าปฏิบัติขึ้นไป ถ้ามันฝึกก็แก้ให้มันถูก ถ้าปฏิบัติไป ถ้าไม่ได้สิ่งใด ไม่ได้สิ่งใดก็ฝึกหัด ฝึกหัดเพื่ออำนาจาสนาบารมี อำนาจาสนาบารมีที่ว่าสร้างมา สร้างมามากสร้างมาน้อย ถ้าสร้างมามาก มุมมองนะ มุมมองเรื่องสติปัญญา มันพยายามจะเอาสิ่งนั้น ธรรมะเป็นนามธรรม สิ่งที่เป็นนามธรรม เวลามันสถิตในใจของสัตว์โลกมันชัดเจนมาก สิ่งที่เราใจไว้ในแผ่นดินเลย มันยังลึ้ม จาริกเอาไว้เลย แกะสลักไว้เลย มันยังลึ้ม

แต่ถ้ามันเป็นความจริง ความจริงในใจสำคัญมาก ใจนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจ อริยสัจมันเป็นชื่อ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค เวลาทำขึ้นมาในใจของเราเป็นศีล เป็นสมาธิ เป็นปัญญา ปัญญา มันเกิดขึ้นๆ มันจะดูแลหัวใจของเรา

วันพระ ให้สมกับเราเป็นชาวพุทธไง วันโกน วันพระเป็นวันที่เราจะแสวงหาสัจจะความจริงเข้าสู่ใจของเรา สัจจะความจริงนะ เพราะวันพระ วันพระวันเปิดโลกนะ ๑๕ ค่ำ เปิดโลกเลยล่ะ เพราะอะไร เพราะทำบุญกุศล อุทิศส่วนกุศลไป พวกสัตว์ที่ไร้ญาติ พวกจิตวิญญาณที่ไม่มีใครดูแลที่มันทุกข์มันยาก เขาจะได้บุญกุศลอย่างนี้ไง เขาถึงนิยมทำบุญกันวันพระ ๑๕ ค่ำ วันพระ ๑๕ ค่ำ วันเปิดโลกนะ แต่เราจะเปิดหัวใจของเรา เปิดหัวใจของเรา มาวัดหัวใจของเรา เพื่อประโยชน์กับหัวใจของเรา เอวัง